

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetään parhaillaan.

espanja

Swipe to change

Maksukyvttömyys/konkurssi

Espanja

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Tuomioistuimessa käytävää maksukyvttömyysmenettelyä (concurso de acreedores) sovelletaan sekä velallisiin yksityishenkilöihin (luonnollisiin henkilöihin) että yrityksiin (oikeushenkilöihin). Sitä säännellään uudelleenlaaditulla konkurssilailla, joka hyväksyttiin 5. toukokuuta annetulla kuninkaan asetuksella 1/2020. Uudelleenlaadittu teksti sisältää myös luonnollisen henkilön konkurssia koskevat muutokset ja erityispiirteet, ja selvennetään niitä. Ne on sisällytetty konkurssilainsäädäntöön lailla 25/2015, jotta velallinen voidaan vapauttaa veloista, jotka jäävät konkurssimenettelyssä maksamatta.

Konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, niin luonnollinen henkilö (myös alaikäinen tai vajaavaltainen) kuin oikeushenkilö, olipa kyseessä yrittäjä tai kuluttaja. Lakiin sisältyy kuitenkin muutamia velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, jotka koskevat etenkin liikeyrityksiä ja kuluttajia. Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin, vaikka se olisi selvitystilassa. Yritysrhmään kuulumisella ei ole merkitystä, vaan konkurssiin voidaan asettaa yksi tai useampi ryhmään kuuluva maksukyvttömyys yritys, muttei koko ryhmää sellaisenaan.

Kuolinpesä voidaan asettaa konkurssiin, kun perintöä ei ole vastaanotettu.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

2.1. Maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset

Laissa on säädetty konkurssiin asettamiselle tietyt subjektiiviset ja objektiiviset edellytykset.

a) Subjektiivinen edellytys: konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, olipa tämä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, yrittäjä tai kuluttaja, mutta lakiin sisältyy kyseessä olevan velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, jotka koskevat etenkin liikeyrityksiä ja kuluttajia.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

b) Objektiivinen edellytys: velallinen on maksukyvttömyys, mikä tarkoittaa, ettei velallinen kykene maksamaan velkojaan sitä mukaa kuin ne erääntyvät.

2.2. Menettelyn aloittamista hakevat osapuolet

Konkurssihakemusta koskevat vaatimukset riippuvat siitä, hakeeko konkurssiin asettamista velallinen vai hakevatko sitä velkojat.

Jos konkurssiin asettamista hakee velallinen (concurso voluntario), on velallisen perusteltava tuomioistuimelle olevansa tosiasiallisesti maksukyvttömyys uhkan olevan olemassa. Velallisen on toisin sanoen osoitettava, ettei kykene maksamaan erääntyviä velkoja ajallaan. Jos velallinen on tosiasiallisesti maksukyvttömyys, konkurssihakemus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen on tullut tietoiseksi tai hänen olisi pitänyt tulla tietoiseksi maksukyvttömyydestään.

Lain mukaan velallinen voi kuitenkin ilmoittaa tuomioistuimelle näiden kahden kuukauden kuluessa neuvottelevansa velkojensa kanssa velkajärjestelysopimuksesta, ja tällöin määräajan kuluminen keskeytyy neuvottelujen ajaksi. Velkojat eivät voi myöskään käynnistää kolmeen kuukauteen velallisen toiminnan harjoittamisen kannalta välttämättömään omaisuuteen kohdistuvaa erillistä ulosmittausta. Jos velkojien kanssa ei päästä sopimukseen määräajan kuluessa, velallisella on kuukausi aikaa hakea konkurssiin asettamista.

Velallisen on esitettävä hakemuksessaan tietyt asiakirjoja, kuten liiketoimintaselvitys, omaisuusluettelo, velkojaluettelo sekä saatavien takaukset, työntekijäluettelo ja kirjanpito, jos velallinen on kirjanpitovelvollinen.

Velallisella, joka voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, on velvollisuus hakeutua konkurssiin, kun se on tosiasiallisesti maksukyvttömyys. Tosiasiallinen maksukyvttömyys on tilanne, jossa henkilö ei kykene maksamaan erääntyviä velkojaan ajallaan. Jos maksukyvttömyys on vasta uhka, joka ei ole vielä toteutunut mutta jonka toteutuminen vaikuttaa todennäköiseltä, velallisella on oikeus (mutta ei velvollisuutta) hakea konkurssia.

Kauppoikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle esitettävään konkurssihakemukseen on ehdottomasti liitettävä asiakirjat, joista säädetään uudelleenlaaditun konkurssilain 6 ja 7 §:ssä (taloutta ja juridista asemaa koskeva selvitys; ilmoitus siitä, harjoittaako velallinen liiketoimintaa; oikeushenkilön osakkaat, pesänhoitajat tai selvittäjät ja tilintarkastaja; luettelo omaisuudesta ja oikeuksista sekä niiden tunnistetiedot; aakkosjärjestyksessä laadittu velkojaluettelo, josta käyvät ilmi velkojan kotipaikka, saatavan määrä ja eräpäivä sekä voimassa olevat takaukset; tarvittaessa luettelo palveluksessa olevista työntekijöistä; jos velallinen on kirjanpitovelvollinen, on toimitettava tilikirjat, ja jos velallinen kuuluu yritysrhmään, on ilmoitettava yritysrhmän nimi ja esitettävä sen konsolidoitu tilinpäätös).

Velallisella on velvollisuus tehdä aktiivista yhteistyötä konkurssiasiaista vastaavan tuomioistuimen ja pesänhoitajien kanssa. Toisin sanoen pelkkä passiivinen vaatimusten täyttäminen ei riitä, vaan velallisen on oma-aloitteisesti annettava tietoja, jos ne ovat merkittäviä. Näin ollen velallisella on velvollisuus saapua kuultavaksi (tuomioistuimeen ja pesänhoitajan luo), myötävaikuttaa asian ratkaisemiseen ja antaa tietoja. Nämä velvollisuudet koskevat sekä velallista luonnollista henkilöä että velallisen oikeushenkilön tosiasiallista tai oikeudellista kannalta virallista johtoa, joko nykyistä johtoa tai kahden edellisen vuoden aikana johdossa olleita. Tämän velvollisuuden täyttämättä jättäminen katsotaan vilpilliseksi toiminnaksi tai tahalliseksi laiminlyönniksi, jonka perusteella tekijä voidaan tuomita konkurssirikoksesta (joka liittyy velkojien etua vahingoittavan sovintosopimuksen hyväksymiseen tai selvitysmenettelyn aloittamiseen). Velallisen voidaan todeta olevan vastuussa maksukyvttömyydestään, jolloin hänelle voidaan tuomita seuraamus. Yksi maksukyvttömyysmenettelyn tarkoituksista on analysoida maksukyvttömyyden syitä ja erityisesti sitä, onko velallisen tai muiden velalliseen välittömästi tai välillisesti sidoksissa olevien henkilöiden menettely vaikuttanut siihen tai pahentanut sitä. Tätä varten selvitetään vastuut uudelleenlaaditun konkurssilain 455 ja 456 §:ään sisällyttävistä seuraamuksista kootun taulukon avulla.

2.3. Aloittaminen ja oikeusvaikutusten voimaantulo

Tuomioistuin tutkii esitetyt asiakirjat, ja jos maksukyvttömyys tai sen uhka on perusteltu, velallinen asetetaan konkurssiin hakemuksen jättämispäivänä tai sitä seuraavana päivänä. Jos asiakirjoissa on puutteita, tuomioistuin voi myöntää viisi päivää aikaa täydentää asiakirjoja.

Myös kuka tahansa velkojista voi hakea konkurssiin asettamista, ja tällöin konkurssia kutsutaan pakolliseksi (concurso necesario). Hakemuksen esittävän velkojan on osoitettava, että velallinen on tosiasiallisesti maksukyvttömyys, ja todistettava hakeneensa täytäntöönpanoa velallista vastaan saamatta riittäviä varoja velan kattamiseksi tai näytettävä toteen seikkoja, joiden perusteella velallinen katsotaan maksukyvttömyyksi. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi

velkojen maksamatta jättäminen, omaisuuden ulosmittaus, omaisuuden kätkeminen tai pikainen realisointi tai tiettyjen velkojen (verot, sosiaaliturvamaksut, palkkasaatavat) maksamatta jättäminen.

Jos konkurssiin asettamista hakee velkoja, velallinen haastetaan oikeuteen ja velallisella on mahdollisuus vastustaa konkurssiin asettamista. Tällöin tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn, jossa osapuolet voivat esittää todisteita tietyin rajoituksin. Tuomioistuin ratkaisee, onko kyseessä tosiasiallinen maksukyvyttömyys, ja jos on, asettaa velallisen konkurssiin. Konkurssiin asettaminen tapahtuu myös, jos velallinen hyväksyy konkurssiin asettamisen, ei vastusta sitä tai jättää saapumatta suulliseen käsittelyyn.

Jos velallinen luonnollinen henkilö on tosiasiallisesti maksukyvytön tai häntä uhkaa maksukyvyttömyys ja hänellä arvioidaan olevan velkaa enintään viisi miljoonaa euroa, hän voi pyytää velkojen sovittelua tuomioistuimen ulkopuolella (*acuerdo extrajudicial de pagos*). Näin voivat tehdä myös oikeushenkilöt, jotka täyttävät uudelleenlaaditun konkurssilain 631 §:n vaatimukset.

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen oikeusvaikutukset tulevat voimaan heti, vaikka päätökseen haettaisiin muutosta.

2.4 Maksukyvyttömyyspäätöksen julkaiseminen

Konkurssipäätös julkaistaan mieluiten sähköisessä muodossa, ja ote päätöksestä julkaistaan Espanjan virallisessa lehdessä (Boletín Oficial del Estado). Tuomioistuin voi määrätä päätöksen julkaistavaksi useammassa välineessä, jos pitää tätä välttämättömänä.

2.5 Väliaikaiset toimenpiteet

Kun tuomioistuin on ottanut konkurssihakemuksen käsiteltäväksi, se voi määrätä tarvittavat toimenpiteet velallisen omaisuuden koskemattomuuden varmistamiseksi konkurssihakemuksen tehneen pyynnöstä yleisessä prosessilainsäädännössä säädetyllä tavalla. Tarvittaessa tuomioistuin voi edellyttää myös etukäteisvakuutta mahdollisten vastuiden turvaamiseksi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

3.1 Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluva omaisuus

Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin (konkurssipesään) kuuluvaa omaisuutta ovat kaikki konkurssipäätöksen antamispäivänä velalliselle kuuluvat omaisuus ja oikeudet sekä kaikki omaisuus ja oikeudet, joita velallinen hankkii tai jotka siirtyvät velalliselle menettelyn aikana. Konkurssipesän ulkopuolelle jää omaisuus, jota ei voida ulosmitata.

Laivoihin tai ilma-aluksiin liittyvien velkojen etuoikeutetut velkojat voivat erottaa ne konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta nostamalla kanteen alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti.

Kun konkurssiin asetettu velallinen on naimisissa oleva luonnollinen henkilö, konkurssipesään kuuluu myös hänen henkilökohtainen omaisuutensa ja, jos puolisoilla on avioehto, myös kaikki sellainen puolisoitten yhteinen omaisuus, jota tarvitaan velallisen vastuiden hoitamiseen.

Konkurssi ei edellytä velallisen toiminnan lakkauttamista, vaan velallinen voi jatkaa yritystoimintaa sen mukaan, millaisia rajoituksia siihen sovelletaan. Yleensä omaisuuden hallintaa tai siitä määräämistä koskeviin toimenpiteisiin vaaditaan pesänhoitajan lupa, mutta tietyt yleisluonteiset toimet voivat olla sallittuja, jos ne kuuluvat yrityksen tavanomaiseen toimintaan. Varallisuutta ei voida lähtökohtaisesti käyttää konkurssiin asetetun yhtiön toiminnan rahoittamiseen ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sovinto on hyväksytty tai pesänselvitys aloitettu. Seuraavassa kohdassa tarkastellaan velallisen toimivallan pidättämistä tai rajoittamista.

Silloin kun velkajärjestelyssä olevan yrityksen toimintaa rahoitetaan uusilla kassatuloilla, puolet tuloista on käytettävä kuolinpesän velkojen hoitamiseen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

4.1 Velallisen toimivalta

Lähtökohtaisesti toisistaan erotetaan vapaaehtoinen ja pakollinen konkurssi (29 §). Vapaaehtoisessa konkurssissa omaisuus säilyy velallisen hallinnassa ja määräysvallassa ja pesänhoitajan on vain hyväksyttävä tai vahvistettava toimet. Pakollisessa konkurssissa tilanne on päinvastoin: velalliselta pidätetään oikeus omaisuuden hallintaan ja siitä määräämiseen, ja pesänhoitaja alkaa huolehtia tästä. Sääntelyllä ei pyritä rankaisemaan konkurssivelallista, vaan säilyttämään omaisuus ja varmistamaan menettelyn lopputulos.

Edellytyksenä on kuitenkin velallisen taloudellisen toiminnan jatkuminen, minkä vuoksi 111 §:ssä annetaan pesänhoitajalle oikeus laatia luettelo toimista, jotka voivat luonteensa tai määränsä vuoksi jättää tarvittavan valvonnan ulkopuolelle. Järjestelmä on joustava, sillä tuomioistuin voi perustellulla päätöksellä määrätä toimivallan pidättämisestä, kun kyseessä on vapaaehtoinen konkurssi, tai toimivallan rajoittamisesta lupa- tai hyväksymisjärjestelmällä, kun kyseessä on pakollinen konkurssi. Tuomioistuimen on ilmoitettava riskit, jotka tällä ratkaisulla pyritään välttämään, sekä tavoiteltavat edut.

Myös alkuperäistä toimivallan rajoittamista tai pidättämistä voidaan muuttaa pesänhoitajan aloitteesta (ei velallisen omasta aloitteesta) milloin tahansa konkurssivelallisen kuulemisen jälkeen. Vaatimuksena on, että tällainen muutos julkaistaan samalla tavalla kuin konkurssin alkamista koskeva kuulutus. Toimivallan rajoittaminen päättyy konkurssin päättyessä. Muussa tapauksessa toimivallan rajoittaminen jatkuu aina sovintosopimuksen hyväksymiseen asti. Sopimuksessa saatetaan määrätä toimivaltaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä tai kielloista. Jos konkurssi päättyy pesänselvitykseen, velallisen toimivalta pidätetään selvitysvaiheen alkaessa.

Uudelleenlaaditussa konkurssilaisissa vaaditaan, että konkurssipesään kuuluva velallisen omaisuus säilyy muuttumattomana. Joissakin tapauksissa velallisen omaisuutta on kuitenkin mahdollista myydä konkurssimenettelyn aikana tuomioistuimen luvalla. Tuomioistuimen lupaa ei aina tarvita. Myös tuotantoyksikköjen myynti on mahdollista maksukyvyttömyysmenettelyn aikana uudelleenlaaditun konkurssilain 215 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetyllä tavalla.

Konkurssivelallisen toiminnan jatkamista koskevaan yleissääntöön tehdyn poikkeuksen mukaan velallisen toimistot voidaan sulkea tai toiminta lakkauttaa pesänhoitajan aloitteesta, kun velallista ja työntekijöiden edustajia on kuultu. Kun tämä johtaa työehtosopimusten kollektiiviseen päättämiseen, keskeyttämiseen tai muuttamiseen, tuomioistuin toimii erityissääntönsä noudattaen.

Laisaa säädetään myös velallisen kirjanpitoa koskevista erityisistä velvollisuuksista. Konkurssin vaikutuksista konkurssiin asetetun oikeushenkilön alaisiin yksikköihin säädetään erikseen.

4.2 Pesänhoitajan nimittäminen ja toimivalta

Konkurssiasioita hoitamaan ja tuomioistuinta avustamaan on nimitettävä pesänhoitaja. Konkurssiin asettamisen jälkeen tuomioistuin käynnistää menettelyn toisen vaiheen, jossa käsitellään kaikki pesänhoitajan nimittämiseen, asemaan, toimivaltaan ja vastuuseen liittyvät asiat.

Pesänhoitaja valitaan Espanjan konkurssirekisteriin (Registro Público Concursal) vapaaehtoisesti ilmoittautuneiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden joukosta lakisääteisten edellytysten mukaisesti. Tätä varten erotetaan pienet, keskisuuret ja suuret konkurssit. Ensimmäisenä nimitettävä pesänhoitaja arvotaan, minkä jälkeen seuraavat nimitetään kukin vuorollaan. Suurissa konkurseissa tuomioistuin voi kuitenkin lakisääteisiä edellytyksiä noudattaen nimittää perustellusti sopivimmaksi katsomansa pesänhoitajan. Jos konkurssiin on asetettu luottolaitos, tuomioistuin nimittää pesänhoitajan Espanjan pankkijärjestelmän rakenneuudistusrahaston (Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria) ehdottamien henkilöiden joukosta. Jos konkurssiin on asetettu Espanjan arvopaperimarkkinoiden valvontaviranomaisen (Comisión Nacional del Mercado de Valores) valvonnan piiriin kuuluva yhteisö, tuomioistuin nimittää pesänhoitajan tämän viranomaisen ehdottamien henkilöiden joukosta. Vakuutusyhtiön konkurssissa puolestaan nimitetään joku Espanjan vahinkovakuutusyhtiön (Consorcio de Compensación de Seguros) ehdottamista pesänhoitajista.

Tavallisesti nimitetään yksi ainoa pesänhoitaja. Poikkeustapauksessa konkurssi-asiasta vastaava tuomioistuin voi nimittää toisen pesänhoitajan, jos tämä on perusteltua konkurssiin liittyvän yleistä etua koskevan syyn vuoksi. Tällöin toisena pesänhoitajana toimii velkojana oleva viranomaislain tai tällaiseen viranomaiseen sidoksissa oleva tai sen alaisena toimiva julkisoikeudellinen yhteisö.

Uudelleenlaaditun konkurssilain 57 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään yksityiskohtaisesti pesänhoitajan oikeudellisesta asemasta. Pesänhoitaja hoitaa luonteeltaan prosessuaalisia tehtäviä, velallisen tai sen hallintoelimille kuuluvia tehtäviä, työoikeudellisia tehtäviä, velkojien oikeuksiin liittyviä tehtäviä, ilmoitus- ja arviointitehtäviä, arvonmääritykseen ja maksusuorituksiin liittyviä tehtäviä sekä sihteeristön tehtäviä. Pesänhoitajan tärkein tehtävä on 292 §:ssä säädetyn selonteon ja siihen liitettävän luettelohdotuksen ja velkojaluetelon esittäminen.

Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan palkkion 6. syyskuuta 2004 annetussa asetuksessa 1860/2004 säädetyn palkkiotaulukon mukaisesti.

Nimitetyn pesänhoitajan on otettava tehtävä vastaan. Tuomioistuin voi jäädä tai erottaa pesänhoitajan perustellusta syyistä. Tuomioistuin voi nimittää myös valtuutettuja avustajia auttamaan pesänhoitajaa tämän tehtävien hoitamisessa.

4.3 Konkurssi-asiasta vastaava tuomari

Maksukyvyyttömyysmenettelyä säädetään kauppaoikeudessa, joka on yksityisoikeuden erikoisala. Tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja johtaa menettelyä. Tuomiovallosta 1. heinäkuuta 1985 annetun lain 6/1985 (Ley Orgánica del Poder Judicial) 86 b §:ssä luetellaan kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistuneiden tuomioistuinten toimivaltuudet, jotka kattavat etenkin konkurssi-asiain liittyvät kysymykset.

Tuomioistuin voi rajoittaa velallisen perusoikeuksia konkurssiin asettamisen yhteydessä tai sitä ennen turvaamistoimena. Seuraavat rajoitukset ovat mahdollisia: a) kirje- ja puhelinviestinnän valvominen b) oleskeluvelvollisuuden rajoittaminen ja tarvittaessa velallisen määrääminen kotiarestiin c) kotiärsintä. Jos velallinen on oikeushenkilö, näitä toimenpiteitä voidaan kohdistaa myös yritysjohdolle tai yrityksen selvittäjiin (myös aiempiin, jotka ovat hoitaneet kyseisiä tehtäviä kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana).

Konkurssilain 52 ja 53 §:ssä säädetään puolestaan konkurssi-asiasta vastaavan tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta muutamilla aloilla ja yleisesti kaikissa toimissa, jotka kohdistuvat tai liittyvät suoraan konkurssivelallisen omaisuuteen. Tuomioistuimella on toimivalta myös tehdä tai keskeyttää työehtosopimuksia, joissa konkurssivelallinen on työnantajana, sekä käsitellä vahingonkorvauskanteita konkurssiin asetetun yhtiön johtoa tai selvittäjiä vastaan.

Tuomioistuimella on toimivalta käsitellä ennakkoratkaisun luonteisesti ja ainoastaan maksukyvyyttömyysmenettelyä varten myös konkurssiin suoraan liittyviä hallinnollisia tai sosiaalisia kysymyksiä.

Konkurssilakiin sisältyy kansainvälistä ja alueellista toimivaltaa koskevia säännöksiä sekä noudatettavaa menettelyä koskevia erityissäännöksiä, joita sovelletaan yleisten prosessisäännösten sijasta.

5 Mitkä ovat kuitauksen edellytykset?

Kun velallinen on julistettu maksukyvyyttömäksi, ei konkurssivelallisen saatavia tai velkoja ole mahdollista kuitata. Kuitaus hyväksytään kuitenkin, jos sitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet jo ennen konkurssiin asettamista, vaikka sitä koskeva päätös annettaisiin myöhemmin. Näistä yleisistä edellytyksistä (saatavien vastavuoroisuus, suoritusten yhtenäisyys, erääntyminen, likviditeetti ja perintäkelpoisuus) säädetään Espanjan siviililain (Código Civil) 1196 §:ssä. Kyseisen säännöksen ulkopuolelle jäävät konkurssit, joihin liittyy ulkomainen ulottuvuus, jos konkurssivelallisen vastavuoroiseen saatavaan sovellettava laki mahdollistaa sen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

6.1 Vaikutus velallisen sopimussuhteisiin

Uudelleenlaaditun konkurssilain 156 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään konkurssin vaikutuksesta konkurssivelallisen kolmansien osapuolten kanssa tekemiin sopimuksiin. Säännökset koskevat sopimuksia, joita ei ole täytetty ennen konkurssiin asettamista. Ongelma liittyy kahdenvälisiin sopimuksiin, sillä yksipuolinen sopimus ratkaisee kolmannen osapuolen saatavan tunnustamisen. Kolmas osapuoli on velkoja tai vaatii kyseistä saatavaa, joka sisällytetään konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen, kuten 157 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään. Hallintoviranomaisten kanssa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan hallintolain erityissäännöksiä.

Konkurssilain 156 §:ssä säädetään yleisenä periaatteena, ettei yksin konkurssiin asettaminen vaikuta sopimuksiin, jotka sisältävät täyttämättä olevia, sekä konkurssivelkojalle että toiselle osapuolelle kuuluvia vastavuoroisia veloitteita. Konkurssivelallisen veloitteisiin lukeutuvat suoritukset hoidetaan konkurssipesän varoista. Myös maksukyvyyttömyyspäätökseen perustuvat korvaukset ovat massavelkoja.

Tällaiset sopimukset ovat lain mukaan päteviä. Sen sijaan sellaiset sopimusehdot eivät päde, joiden mukaan sopimus voidaan purkaa pelkästään sillä perusteella, että toinen osapuoli on asetettu konkurssiin.

Jos sopimuksen purkamisen on konkurssipesän edun mukaista, siihen annetaan lupa. Silloin kun konkurssivelallisen toimivalta on pidätetty kokonaan, pesänhoitaja voi pyytää sopimuksen purkamista konkurssia käsittelevältä tuomioistuimelta. Jos konkurssivelallisen toimivaltaa on ainoastaan rajoitettu, purkamista voi pyytää velallinen itse. Tällöin tuomioistuimen on kutsuttava konkurssivelallinen, pesänhoitaja ja sopimuksen toinen osapuoli kuultaviksi. Jos nämä pääsevät yhteisymmärrykseen, annetaan päätös sopimuksen purkamisesta. Muussa tapauksessa kiista käsitellään sivuasiana, jossa tuomioistuin päättää konkurssipesän varoista suoritettujen maksujen ja korvausten palauttamisesta. On toki mahdollista, että tämä ei ole houkutteleva vaihtoehto, jos palautettava määrä on suuri.

6.2 Purkamisen sopimusrikkomuksen vuoksi

Konkurssiin asettaminen ei vaikuta kahdenvälisen sopimusten purkamiseen, kun jompikumpi osapuoli rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen.

Jos kyseessä ovat toisiaan seuranneet perättäiset sopimukset, purkamista koskevaa toimivaltaa voidaan käyttää myös silloin, jos sopimusrikkomus on tapahtunut ennen konkurssiin asettamista. Vaikka purkamisen peruste olisi olemassa, tuomioistuimen on otettava huomioon konkurssipesän etu, ja se voi tämän perusteella määrätä sopimuksen täytettäväksi. Sopimus täytetään suorittamalla konkurssivelallisen maksettavaksi tulevat suoritukset konkurssipesän varoista.

Purkamisen tapahtuu konkurssi-asiassa käsittelevässä tuomioistuimessa käytävässä sivuasian käsittelyssä. Jos vaatimus hyväksytään ja sopimus määrätään purettavaksi, erääntyvien veloitteiden katsotaan rauenneen. Erääntyneiden veloitteiden osalta sopimusveloitteensa täyttäneen velkojan saatava luetaan mukaan konkurssiin, jos konkurssivelallinen on rikkonut sopimusta ennen konkurssiin asettamista. Jos konkurssivelallinen rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen, sopimuksen täyttäneen osapuolen saatava maksetaan konkurssipesän varoista. Saatava käsittää aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen.

Uudelleenlaaditun konkurssilain 169 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säännellään työ- ja sopimukseen kohdistuvia vaikutuksia. Sitä seuraavassa pykälässä säädetään ylempään johdon tekemiin sopimuksiin kohdistuvista vaikutuksista.

7 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

7.1 Uusien kanteiden kieltö

Siviili- ja työoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät voi ottaa käsiteltäväksi kanteita, joiden käsittely kuuluu konkurssi-asiasta vastaavalle tuomioistuimelle (lähinnä konkurssivelallisen omaisuuden kohdistuvat kanteet).

Jos tällainen kanne on otettu käsiteltäväksi virheellisesti, käsittely on lopetettava. Yksikään siihen perustuva toimi ei ole pätevä. Myöskään kauppaoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät ota käsiteltäväksi kanteita, jotka nostetaan konkurssiin asettamisesta konkurssimenettelyn päättymiseen ulottuvalla ajanjaksolla ja joissa vaaditaan konkurssiin asetettujen pääomayhtiöiden johtajilta sosiaaliturvaan liittyvien velvoitteiden suorittamista, kun yhtiö on laiminlyönyt velvoitteensa yhtiön purkamisperusteiden yhteydessä.

7.1 Konkurssiin asettamisen vaikutukset velallisen omaisuuden ulosmittaukseen ja muihin pakkokeinoihin

Yleissääntö on, ettei konkurssiin asettamisen jälkeen voida käynnistää konkurssivelallisen omaisuuteen kohdistuvia yksittäisiä ulosmittauksia tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella eikä hallinnollisia tai verotuksellisia pakkokeinoja. Jos tätä kieltoa rikotaan, toimi on pätemätön. Tähän on kaksi poikkeusta, joissa ulosmittausta voidaan jatkaa konkurssiin asettamisesta huolimatta, kunnes selvityssuunnitelma on hyväksytty: a) ulosmittausmääräykseen liittyvät hallinnolliset täytäntöönpanomenettelyt b) työoikeuteen perustuva ulosmittaus, jossa konkurssivelallisen omaisuutta on ulosmitattu ennen konkurssiin asettamista, ellei ulosmitattu omaisuus ole välttämätön velallisen yritystoiminnan tai ammatinharjoittamisen jatkamiseksi.

Vireillä olevien ulosmittausten osalta 55 §:n 2 momentissa säädetään, että käynnissä olevat toimet on keskeytettävä konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antamispäivästä lähtien. Tämä ei kuitenkaan estä käsittelemästä kyseessä olevia saatavia maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Reaalivakuuksien realisoinnista on annettu erityissäännöksiä, joita käsitellään seuraavassa kohdassa tiettyihin saataviin kohdistuvien vaikutusten yhteydessä.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

8.1 Konkurssiin asettamisen vaikutukset vireillä oleviin oikeudenkäynteihin

Jos velallinen on osapuolena oikeudenkäynnissä, joka on vireillä konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä tehtäessä, oikeudenkäynti jatkuu tuomion lainvoimaiseksi tulon asti. Tähän on yksi poikkeus: konkurssiin asettamista yhdistetään viran puolesta oikeushenkilön vahingonkorvauskanteet, jotka kohdistuvat yritysjohdon, selvittäjiin tai tilintarkastajiin. Niiden käsittely jatkuu normaalin menettelyn mukaisesti.

Väliliesmenettelyt: välityssopimukset, joissa velallinen on osapuolena, eivät ole voimassa konkurssimenettelyn aikana (52 §). Siksi väliliesmenettelyä ei myöskään voida käynnistää konkurssiin asettamisen jälkeen. Vireillä oleva menettely jatkuu lopullisen välitystuomion antamiseen asti.

8.2 Konkurssivelallisen nostama kanne

Laissa säädetään perusteista, joiden nojalla konkurssivelallinen voi nostaa kanteen säilyttämiensä valtuuksien mukaan. Yleisesti voidaan todeta, että jos on kyse konkurssista, jossa velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan (deudor suspendido), muihin kuin henkilökohtaisiin asioihin liittyvän kanteen nostaminen kuuluu pesänhoitajalle. Jos on kyse velkajärjestelystä, jossa velallinen säilyttää osaksi oikeuden määrätä omaisuudestaan (deudor intervenido), ja jos kanne vaikuttaa tähän omaisuuteen, kanteen nostaa velallinen itse pesänhoitajan luvalla. Kun velallisella on osittainen määräämis-oikeus ja pesänhoitaja pitää kanteen nostamista konkurssipesän edun mukaisena, mutta velallinen ei sitä nosta, tuomioistuin voi antaa pesänhoitajalle luvan kanteen nostamiseen.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

9.1 Velkojien osallistuminen maksukyvyttömyysmenettelyyn

Velkojat voivat pyytää konkurssiin asettamista tuomioistuimelta, ja velallinen voi vastustaa pyyntöä, jolloin järjestetään suullinen käsittely ja tuomioistuin tekee päätöksen. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, konkurssin katsotaan olevan "välttämätön". Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että velalliselta pidätetään hallinta- ja määräysvalta konkurssipesän varoihin. Pesänhoitaja asettuu velallisen sijaan näissä tehtävissä.

Konkurssipäätöksen mukaan velkojien on ilmoitettava saatavistaan kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta erikseen kullekin velkojalle, jolla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoitautuneita velkojia. Ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot sen määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja mahdollisesta etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä varallisuus ja oikeudet sekä niiden rekisteritiedot. Ilmoitukseen on liitettävä asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitaja ratkaisee kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selvityksen liitteenä olevaan velkojalueteloon ja mikä on saatavan etuoikeusasema. Velkoja, joka on eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai jota ei ole sisällytetty velkojalueteloon, voi riitauttaa pesänhoitajan ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä hakemuksen tuomioistuimelle. Enintään kymmenen päivää ennen ehdotuksensa esittämistä pesänhoitaja lähettää niille velkojille, joiden yhteystiedot ovat tiedossa, sähköpostitse luonnokset velkojaluetelosta ja pesäluettelosta. Niistä eri mieltä olevat velkojat voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää tätä korjaamaan mahdolliset virheet tai lisäämään puuttuvat tiedot.

Velkojat osallistuvat myös sovittelu- ja selvitysvaiheeseen. Sovitteluvaiheessa ne voivat ehdottaa sovintoa ja myös esittää lisäyksiä velallisen ehdottamaan sovintosopimukseen. Velkojat kutsutaan joka tapauksessa koolle keskustelemaan sopimuksesta ja äänestämään sen hyväksymisestä, joka edellyttää konkurssilain 124 §:n mukaista enemmistöä. Asia voidaan myös käsitellä kirjallisessa menettelyssä, jos velkojia on yli 300.

Jotkin velkojat (jotka eivät osallistu velkojainkokoukseen tai joilta on perusteettomasti evätty äänioikeus) saattavat vastustaa sovintosopimuksen hyväksymistä. Jos sopimus on jo hyväksytty, velkojat voivat pyytää sen täyttämättä jättämistä.

Selvitysvaiheessa velkojat voivat esittää ennen maksukyvyttömyysmenettelyn päättymistä huomautuksia pesänhoitajan esittämästä selvityssuunnitelmasta ja loppuselonteosta.

Etuoikeusasemaa ratkaistaessa velkojat ovat asian osapuolena ja voivat esittää huomautuksia pesänhoitajan selvityksestä sekä syyttäjän lausumasta, mutta niillä ei ole oikeutta esittää erillisiä etuoikeusasemaan liittyviä vaatimuksia.

Myös velkojat voivat esittää huomautuksia maksukyvyttömyysmenettelyn päättyessä sekä vastustaa menettelyn päättymistä tietyissä tilanteissa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

10.1 Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen yhteishallintovaiheessa

Koska konkurssi ei keskeytä velallisen toimintaa, on mahdollista, että hän saa määrätä omaisuudestaan valtuuksiensa rajoitusten sallimassa laajuudessa senkin jälkeen, kun hänet on todettu maksukyvyttömäksi. Jos valtuuksia rajoitetaan, velallisen on pyydettävä pesänhoitajalta lupa tai hyväksyntä toimien toteuttamiseen, mutta jos valtuudet on pidätetty, velallisen omaisuudesta määrää pesänhoitaja.

Lähtökohtaisesti omaisuutta ei voida erottaa konkurssipesästä tai käyttää ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sovintosopimus on hyväksytty tai selvitysvaihe aloitettu. Tästä säännöstä voidaan poiketa seuraavien toimien osalta: a) sellaisen omaisuuden myynti, jota pesänhoitaja pitää välttämättömänä yrityksen toimintakyvyn takaamiseksi tai prosessin läpivientiin liittyvien käteistarpeiden täyttämiseksi, b) sellaisen omaisuuden myynti, joka ei ole välttämätöntä toiminnan jatkamiseksi, kun samalla taataan, että myytävästä omaisuudesta saatava hinta vastaa olennaisilta osin pesäluettelossa ilmoitettua arvoa, c) velallisen toiminnan jatkamisen kannalta välttämättömän omaisuuden luovuttaminen.

Viimeksi mainitussa tapauksessa, jos velalliselta ei ole pidätetty oikeutta hallita omaisuuttaan, pesänhoitaja voi määrittää ennalta ne yrityksen toimintaan tai rahaliikenteeseen liittyvät toimet, jotka velallinen voi toteuttaa itse, samoin kuin näiden toimien luonteen tai määrän. Myös velallinen voi suorittaa näitä toimia konkurssiin asettamisesta lähtien siihen asti, kun ne siirtyvät pesänhoitajan tehtäväksi.

10.2 Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen selvitysvaiheessa

Selvityksessä voidaan erottaa kaksi päävaihetta:

a) Selvitysmenettelyyn kuuluvat, pesänhoitajan laatiman suunnitelman mukaisesti toteutettavat toimet. Velallinen, velkojat ja työntekijöiden edustajat voivat esittää suunnitelmasta huomautuksia, minkä jälkeen suunnitelma toimitetaan tuomioistuimeen hyväksyttäväksi. Lain mukaan on pyrittävä yrityksen säilyttämiseen aina kun mahdollista. Sen vuoksi tuotantoyksikköjen myynnistä on annettu erityissäännöksiä. Suunnitelma voidaan riittauttaa tuomioistuimessa, ja selvitysmenettelyyn kuuluvat toimet on toteutettava suunnitelmaa noudattaen. Lakiin sisältyy täydentäviä säännöksiä siltä varalta, ettei suunnitelmaa hyväksytä.

b) Saatavien maksu velkojille. Maksaminen voidaan aloittaa, vaikka selvitysmenettely olisi kesken.

On kuitenkin täsmennettävä, ettei kaikkia selvitykseen kuuluvia toimia toteuteta tässä menettelyvaiheessa. Yhteishallintovaiheessa on mahdollista realisoida tiettyä omaisuutta muussa tarkoituksessa kuin velkojen maksamiseksi velkojille. Tällainen on esimerkiksi konkurssipesään kuuluvan omaisuuden säilyttäminen velallisen liiketoiminnan ylläpitämiseksi. Eräät velkojat, kuten laivoihin tai lentokoneisiin liittyvien etuoikeuksien haltijat, voivat erottaa tämän omaisuuden konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ja nostaa siihen liittyvän kanteen erityislainsäädännön nojalla. Myös tietyt turvaamistoimet, joita yksittäiset etuoikeutetut velkojat ovat käynnistäneet ennen konkurssiin asettamista, voivat jatkua. Samoin voivat jatkua hallinnolliset turvaamistoimet, joissa omaisuuden ulosmittauksesta on määrätty ennen konkurssipäätöksen antamista.

Selvitysmenettelyyn piiriin kuuluva omaisuus voidaan lähtökohtaisesti myydä hyvin vapaasti tuomioistuimen hyväksymän selvityssuunnitelman mukaisesti. Pesänhoitaja voi myös tehdä sopimuksen asiaan erikoistuneen yrityksen kanssa tietyn varallisuuden myymisestä, jolloin pesänhoitaja luopuu yleensä palkkiostaan tämän yrityksen hyväksi. Tähän menettelyyn sovellettavista velvoittavista säännöksistä säädettiin 25. toukokuuta 2015 annetulla lailla 9/2015. Säännökset koskevat ennen kaikkea etuoikeusasemassa oleviin saataviin liittyviä varoja ja oikeuksia. Selvityssuunnitelman ulkopuolelle jääviin toimiin sovelletaan siviilimenettelyn yhteydessä suoritettavassa ulosmittauksessa tapahtuvaa omaisuuden realisointia koskevia säännöksiä. Yleensä realisointi toteutetaan suoramyynninä, jonka julkisuus määräytyy sen mukaan, millaisesta omaisuudesta on kyse. Omaisuutta voidaan myös luovuttaa maksuksi muille kuin julkisoikeudellisille velkojille.

Laisa on erityissäännöksiä tuotantoyksikköjen myynnistä kaikissa konkurssimenettelyn vaiheissa, ja niiden taustalla olevana periaatteena on pyrkimys yrityksen säilyttämiseen. Yhdellä myyntisopimuksella siirretäänkin kokonaisuutena kaikki omaisuus, ja erityissääntöjä sovelletaan siirrettäessä kyseessä olevan toiminnan velkoja.

Lähtökohtaisesti tuotantoyksikön myynti edellyttää kaikkien toimintaan välineellisesti liittyvien sopimusten siirtämistä ostajalle. Sen sijaan konkurssia edeltävät velat eivät siirry ostajalle, paitsi jos tämä on sidoksissa velalliseen tai jos on sovellettava yrityksen luovutusta koskevia työoikeuden säännöksiä. Tällöin tuomioistuin voi määrätä, ettei ostaja korvaa omaisuuden luovuttamisajankohtana maksamatta olevia palkkoja tai korvauksia, vaan niistä vastaa palkkatakuurahasto (Fondo de Garantía Salarial). Yrityksen jatkumisen varmistamiseksi uusi ostaja ja työntekijät voivat tehdä muutoksia työehtosopimuksiin.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssipäätöksen jälkeen sekä tavalliset että etuoikeusasemassa olevat saatavat yhdistetään konkurssipesän velkoihin velkojan kansallisuudesta ja kotipaikasta riippumatta. Tämä perustuu velkojen yhdenvertaisuuden periaatteeseen (*par conditio creditorum*) sekä aiheutuvien tappioiden tasaamiseen (*ley del dividendo*), ja sen tarkoituksena on kohdella kaikkia saatavia yhdenvertaisesti, kun velallinen on vahvistettu kykenemättömäksi maksamaan kaikkia velkojaan.

Konkurssivelkojen ja massavelkojen välillä on olennainen ero.

Massavelkoja olevat saatavat on lueteltu tyhjentävästi uudelleenlaaditun konkurssilain 242 §:ssä, joten saatavat, joita ei mainita kyseisessä momentissa, ovat konkurssisaatavia. Massavelat ovat yleensä syntyneet vasta konkurssin jälkeen joko maksukyvyttömyysmenettelyn tai velallisen toiminnan jatkumisen tuloksena, tai ne voivat perustua sopimuksen ulkopuolisiin vastuisiin. Niihin kuuluu kuitenkin myös muita velkaeriä, kuten konkurssiin asettamista edeltäneiltä 30 työpäivältä kertyneet palkkasaatavat, joiden määrä on enintään kaksi kertaa vähimmäispalkka, velallisen elatusmaksuihin liittyvät saatavat tai niiden henkilöiden saatavat, joille velallinen on lain mukaan velvollinen maksamaan elatusmaksuja.

Tällaisia saatavia syntyy myös maksukyvyttömyysmenettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi sopimuksen irtisanomisen tai purkamisen seurauksena.

Massavelkana pidetään myös puolta sellaisista uusista kassatuloista, jotka on saatu velkajärjestelysopimuksen yhteydessä.

Selvityksen yhteydessä massavelkaan kuuluvia saatavia ovat myös konkurssivelallisen saatavat, jotka ovat syntyneet sopimuksen yhteydessä mainitussa pykälässä säädetyn mukaisesti.

Massavelkoihin kuuluvat saatavat ovat ennalta vähennettävissä eli niillä on etusija kaikkiin muihin saataviin nähden, eikä korkojen kertymisen keskeytyminen vaikuta niihin.

Palkkasaatavat 30 edelliseltä työpäivältä on maksettava välittömästi. Muut massavelat maksetaan eräpäivänä. Pesänhoitaja voi kuitenkin poiketa tästä säännöstä, jos tämä on konkurssipesän edun mukaista ja omaisuuden määrä riittää kaikkien massavelkojen suorittamiseen.

Laisa on erityissäännöksiä (473 §) siltä varalta, ettei konkurssivelallisen omaisuuden otaksuta riittävän massavelkojen maksamiseen. Tällöin maksukyvyttömyysmenettely on lopetettava. Kun pesänhoitaja tulee tähän tulokseen, sen on ilmoitettava asiasta tuomioistuimelle, ja massavelat maksetaan erityismääräyksen mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssipäätöksessä velkojille annetaan yksi kuukausi aikaa vaatia saataviaan päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta yksitellen niille velkojille, joilla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Tätä varten ei ole käytössä erityistä lomaketta. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkoja, vaikka sovellettaisiin maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 53–55 artiklaa.

Saatavia koskeva ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot sen määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä omaisuus ja oikeudet sekä niitä koskevat rekisteritiedot. Mukaan on liitettävä myös asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitajan on ratkaistava kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selvityksen liitteenä olevaan velkojaluetteloon, ja mikä on sen etuoikeusasema. Velkojat, jotka ovat eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai joita ei ole sisällytetty luetteloon, voivat riittauttaa ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä väliintulohakemuksen, jonka tuomioistuin ratkaisee antamalla tuomion. Enintään kymmenen päivää ennen jakoluetteloehdotuksen esittämistä pesänhoitaja lähettää velkojille, joiden osoite on tiedossa, sähköpostitse luonnokset velkoja- ja pesäluettelosta. Ne velkojat, jotka ovat eri mieltä ehdotuksesta, voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää korjaamaan mahdolliset virheet tai täyttämään tarvittavat tiedot.

Ellei velkoja ilmoita saatavaansa ajoissa, pesänhoitaja voi lisätä sen luetteloon. Myös tuomioistuin voi lisätä sen luetteloon ratkaistessaan velkojaluettelon riittauttamisen, mutta tällöin saatava katsotaan viimesijaiseksi. Tämän perusteella viimesijaisiksi ei kuitenkaan katsota konkurssilain 86 §:n 3 momentissa tarkoitettuja saatavia, jos niiden olemassaolo perustuu velallisen asiakirjoihin tai ne käyvät ilmi täytäntöönpanokelpoisesta asiakirjasta, jos ne on vakuutettu julkiseen rekisteriin kirjatulla reaali- tai vakuudella, jos ne johtuvat muulla tavalla konkurssista tai muusta oikeudellisesta menettelystä tai jos niiden määrittäminen edellyttää viranomaisen antamaa vahvistusta. Tällaisille saataville annetaan asianmukainen etuoikeusasema.

Saatavia, joista on ilmoitettu vasta määräajan päätyttyä, ei sisällytetä jakoluetteloon tälläkään tavalla, eikä niitä voida periä konkurssin yhteydessä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssisaatavat jaetaan laissa kolmeen luokkaan (269 §): etuoikeusasemassa olevat, tavalliset ja viimesijaiset saatavat. Etuoikeusasemassa olevat saatavat jaetaan edelleen erityisiin ja yleisiin saataviin, ja näiden luokkien sisällä saatavat jaetaan ryhmiin, kuten 287 §:ssä säädetään. Espanjan konkurssilainsäädännössä saatavat jaetaan automaattisesti siten, että tavallisten saatavien luokka on jäännösluokka: tavallisia saatavia ovat kaikki saatavat, jotka eivät kuulu kahteen muuhun luokkaan eli etuoikeutettuihin tai viimesijaisiin saataviin.

A) Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (270 §): Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat:

1. saatavat, joiden vakuutena on vapaaehtoinen tai lakisääteinen kiinteän tai irtaimen omaisuuden kiinnitys tai ilman hallinnan siirtoa annettu pantti (prenda sin desplazamiento)
2. saatavat, joiden vakuutena on kiinnitetyn tai pantatun omaisuuden tuotto
3. kiinteän omaisuuden rakentamiseen tai korjaamiseen liittyvät saatavat, mukaan lukien työntekijöiden saatavat valmistamistaan esineistä siltä ajalta, jona ne ovat konkurssivelallisen omistuksessa tai hallussa
4. vuokraajalle tai myyjälle sekä mahdolliselle rahoittajalle kuuluvat rahoitusleasingsaatavat taikka kiinteään hintaan myydyin irtaimen tai kiinteän omaisuuden kauppaan liittyvät saatavat, jotka kohdistuvat vuokrattuun tai myytyyn omaisuuteen ja joihin liittyy maksun laiminlyöntiin perustuva omaisuuden hallintaa koskeva rajoitus, käyttökielto tai kaupanpurkuehto.
5. saatavat, joiden vakuutena on arvo-osuuksia
6. saatavat, joiden vakuutena on rekisteriin kirjattu pantti, joka kohdistuu velallisen tai kolmannen osapuolen hallussa olevaan pantattuun omaisuuteen tai oikeuksiin.

Erityinen etuoikeusasema koskee vain sitä osaa saatavasta, joka ei ylitä velkojalueteloon kirjatun asianomaisen vakuuden määrää. Loppuosa saatavasta sijoitetaan sen ominaisuuksien mukaiseen etuoikeusluokkaan.

B) Yleisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (280 §):

1. palkkasaatavat, joilla ei tunnusteta olevan erityistä etuoikeusasemaa ja joiden määrä on kolme kertaa vähimmäispalkka kerrottuna maksamatta olevien palkkapäivien lukumäärällä; sopimusten päättymisestä johtuvat korvaukset, joiden määrä vastaa lain mukaista vähimmäismäärää, jonka laskentapohjana on enintään kolme kertaa vähimmäispalkka; sekä työtapaturmasta tai ammattitaudista maksettavat, ennen konkurssipäätöstä erääntyneet korvaukset
2. konkurssivelallisen maksettavaksi lakisääteisten veloitteiden perusteella tulevia ennakonpidätyksiä ja sosiaaliturvamaksuja vastaavat määrät
3. itsenäiseen ammatinharjoittamiseen perustuvat luonnollisen henkilön saatavat sekä tekijän saatavat, jotka johtuvat immateriaalioikeuden kohteena olevan teoksen käyttöoikeuksien luovuttamisesta, kuuden kuukauden ajalta ennen konkurssipäätöstä
4. verosaatavat ja muut julkisoikeudelliset saatavat sekä ne sosiaaliturvaan liittyvät saatavat, joilla ei ole erityistä etuoikeusasemaa; yleinen etuoikeusasema voi koskea enintään 50:tä prosenttia vero- ja sosiaaliturvasaatavien kokonaismäärästä
5. sopimuksen ulkopuoliseen siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat saatavat
6. saatavat, joista saadaan uusia kassatuloja ja jotka liittyvät 71 §:n 6 momentissa säädetty edellytykset täyttävään velkajärjestelysopimukseen siltä osin, kuin niitä ei tunnusteta massavelkaan kuuluviksi
7. konkurssiin asettamista hakeneen velkojan saatavat, jotka eivät ole viimesijaisia, enintään 50 prosentin osuudelta niiden kokonaismäärästä.

C) Viimesijaiset saatavat on lueteltu 281 §:ssä:

1. saatavat, joista on ilmoitettu liian myöhään, lukuun ottamatta saatavia, joiden tunnustaminen on pakollista tai jotka on tunnustettu tuomioistuimen päätöksellä;
2. saatavat, jotka ovat sopimuksen perusteella viimesijaisia kaikkiin muihin velalliselta perittäviin saataviin nähden;
3. lisämaksuista tai koroista muodostuvat saatavat;
4. sakoista tai muista seuraamuksista muodostuvat saatavat;
5. saatavat, jotka kuuluvat henkilöille, joilla on laissa tarkoitettu erityinen side konkurssivelalliseen;
6. saatavat, jotka johtuvat konkurssipesään peräyttämisestä ja aiheutuvat sellaisten henkilöiden hyväksi, joiden todetaan tuomiossa olleen osallisina vilpillisin mielin toteutettuun riitautettuun toimeen;
7. saatavat, jotka johtuvat vastavuoroisista velvollisuuksista sisältävistä sopimuksista, tai jos kyseessä on uudelleenvoimaansaataminen, kyseisessä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa.

13.1 Saatavien maksaminen

Erityisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan konkurssipesän omaisuudesta ja oikeuksista, tapahtuipa täytäntöönpano erikseen tai kollektiivisesti. Tällaisiin saataviin sovelletaan erityissääntöjä, joiden mukaan pesänhoitajalla on valtuus maksaa saatava konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ilman omaisuuden realisointia ottamatta huomioon omaisuuteen kohdistuvia rasiitteita. Omaisuutta on myös mahdollista myydä niin, että ostaja ottaa vastatakseen velallisen veloitteista. Tällaisen omaisuuden myynnistä on annettu erityissäännöksiä 429 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Yleisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan järjestyksessä suhteessa niiden arvoon kussakin etuoikeusluokassa. Sen jälkeen maksetaan tavalliset saatavat. Tuomioistuin voi muuttaa maksujärjestystä pesänhoitajan pyynnöstä tietyin edellytyksin. Tavallisista saatavista maksetaan niiden arvoon suhteutettu osuus sen mukaan, mihin konkurssipesän varat riittävät.

Lopuksi maksetaan viimesijaiset saatavat 309 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

14.1. Velkajärjestely (Reorganización)

Velkajärjestelyillä (*procedimientos de reorganización*) voidaan tarkoittaa kahta eri tilannetta: maksukyvttömyyden ratkaisuksi tarjottavaa sovintosopimusta tai velallisen mahdollisuutta välttää konkurssi tekemällä yrityssaneeraus- tai velkajärjestelysopimus velkojien kanssa. Molemmista säädetään konkurssilaisissa.

a) Sopimus

Kun konkurssin yhteishallintovaihe on päättynyt ja konkurssipesään kuuluvan omaisuuden ja velkojen määrä on vahvistettu lopullisesti, vaihtoehtoina ovat sovittelu ja selvitys. Sovintosopimuksen aikaan saamista pidetään tietyllä tapaa parempana vaihtoehtona, sillä laissa säädetään, että sovittelu on aloitettava aina, ellei velallinen ole pyytänyt konkurssipesän selvittämistä.

Velallinen ja ne velkojat, joiden osuus veloista on yli viidennes, voivat esittää yhteishallintovaiheen päättämiseen tähtäävän sovintoehdotuksen. Velallisella on lupa esittää myös sovintoa koskeva ennakoehdotus. Tosin joiltakin velallisilta tämä mahdollisuus on evätty (tietyistä rikoksista tuomitut velalliset tai velalliset, jotka eivät ole täyttäneet tilinpäätösvelvollisuuttaan).

Sovintoa koskevalla ennakoehdotuksella pyritään siihen, että velallinen ja velkojat voisivat päästä sovintoon nopeasti käymättä läpi kaikkia maksukyvttömyysmenettelyn vaiheita. Ehdotuksen käsittely edellyttää, että tietty prosenttiosuus velkojista on hyväksynyt sen. Kun ehdotus on annettu, pesänhoitaja arvioi sen ja muut velkojat voivat ilmoittaa sen hyväksymisestä. Jos vaadittu enemmistö saavutetaan, tuomioistuin vahvistaa sovintoehdotuksen.

Sovitteluvaihe alkaa yleensä yhteishallintovaiheen lopettamispäätöksestä. Tuomioistuin vahvistaa päätöksessä velkojainkokouksen päivämäärän. Jos velkojia on yli kolmesataa, käsittely tapahtuu kirjallisena. Kyseisestä ajankohdasta alkaa kuluu määräaika, jonka kuluessa velallisen ja velkojien on esitettävä sovintoehdotuksensa, joiden sisällön on täytettävä tietyt vähimmäisedellytykset. Jos kaikki edellytykset täyttyvät, tuomioistuin ottaa ehdotukset käsiteltäväksi ja välittää ne pesänhoitajan arvioitavaksi.

Velkojainkokousta johtaa tuomari. Velkojainkokous on päätösvaltainen, jos koolla olevien velkojien saatavat ovat yhteensä yli puolet tavallisten velkojen määrästä. Myös velallisen ja pesänhoitajan on oltava paikalla. Velkojainkokous käsittelee sovintoehdotukset ja äänestää niistä. Ehdotus hyväksytään, jos sitä kannattaa ehdotuksen sisällön mukaan määräytyvä, konkurssilain 124 §:ssä säädetyn mukainen enemmistö. Tämän jälkeen tuomioistuin vahvistaa velkojainkokouksessa hyväksytyt ehdotukset. Pesänhoitaja ja velkojat, jotka eivät osallistu kokoukseen tai joilla on eväty oikeudet, voivat vastustaa ehdotusta etukäteen tietyt menettelyä noudattaen.

Sopimus tulee voimaan sinä päivänä, jona se vahvistetaan tuomioistuimessa. Samalla konkurssimenettelyn vaikutukset lakkaavat ja sopimuksen määräykset tulevat niiden sijasta voimaan. Myös pesänhoitaja lopettaa työnsä. Sovintosopimus velvoittaa velallista, tavallisia ja viimesijaisia velkojia sekä sopimuksen puolesta äänestäneitä etuoikeusasemassa olevia velkojia. Se voi velvoittaa myös muita etuoikeusasemassa olevia velkojia sen mukaan, kuinka suuri enemmistö sopimuksen hyväksyi. Kun sopimus on täytetty, tuomioistuin julistaa sopimuksen täytetyksi ja konkurssimenettelyn päättyneeksi.

Sopimus voi jäädä täyttämättä, jolloin kuka tahansa velkojista voi pyytää tuomioistuinta julistamaan sopimuksen jääneen täyttymättä.

b) Velkajärjestelysopimus konkurssin välttämiseksi

Konkurssilain julkaisemisen jälkeiset kokemukset ovat osoittaneet, että konkurssi on huono keino yrittää varmistaa yritystoiminnan jatkuminen sovintoratkaisun avulla. Tämän vuoksi 12. maaliskuuta 2014 annetussa Euroopan komission suosituksessa (suositus uudesta lähestymistavasta liiketoiminnan epäonnistumiseen ja yritysten maksukyvyttömyyteen) kehoitetaan jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä konkurssin välttämiseksi velan uudelleenjärjestelyä koskevilla velallisen ja velkojien välisillä sopimuksilla. Espanjan lainsäätäjät ovat ottanut konkurssilain viimeisimmässä uudistuksessa tämän mukaisesti käyttöön neljäntyyppisiä toimenpiteitä: a) perustetaan viestintäjärjestelmä, jolla velkajärjestelysopimusta koskevat neuvottelut velkojien kanssa aloittanut velallinen voi ilmoittaa asiasta etukäteen kauppa-oikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle, mikä lykkää velallisen velvollisuutta hakea konkurssiin asettamista ja antaa mahdollisuuden keskeyttää yksittäiset ulosmittaukset tietyissä tapauksissa tietyksi ajaksi; b) otetaan käyttöön suojakeinoja, joilla velkajärjestelysopimukset pystytään suojaamaan peräyttämiskanteilta; c) otetaan käyttöön velkajärjestelysopimusten vahvistamismenettely, joka tehostaa sopimusten vaikutusta, ja d) otetaan käyttöön kannustimia velan muuntamiseksi osakepääomaksi. Tässä kohdassa käydään läpi ainoastaan konkurssilain neljänteen lisäsäännökseen sisältyvät säännökset, jotka koskevat velkajärjestelysopimusten vahvistamista tuomioistuimissa.

Tuomioistuin voi vahvistaa velkajärjestelysopimuksen, jonka allekirjoittaneiden velkojien osuus konkurssipesän veloista on vähintään 51 prosenttia. Laissa säädetään erityissäännöksistä, jotka koskevat velkojen prosentiosuuden laskentaa sekä yhteenliittymän myöntämiä luottoja.

Menettelyssä velallinen tai velkojat esittävät hakemuksen, johon on liitetty tilintarkastajan todistus halutun laajuisen suojan edellyttämän osuuden täyttymisestä. Vähimmäismääränä on 51 prosenttia veloista. Tuomioistuin tutkii hakemuksen ja hyväksyttyään sen käsiteltäväksi keskeyttää samalla yksittäiset ulosmittaukset vahvistamismenettelyn ajaksi.

Vahvistamista koskevan päätöksen julkaisemisesta alkaa kuluu 15 päivän määräaika, jonka kuluessa asiasta eri mieltä olevat velkojat voivat riitauttaa päätöksen. Riitauttamisen perusteena voidaan käyttää ainoastaan muodollisten vaatimusten täyttymättä jäämistä tai vaaditun uhrauksen kohtuuttomuutta. Riitauttamisessa sovelletaan väliintulomenettelyä, jossa velallinen ja muut sopimuksen osapuolena olevat velkojat ovat väliintulijoina. Menettelyssä annettavasta ratkaisusta ei voi valittaa. Vahvistetun sopimuksen vaikutuksista, jotka alkavat seuraavana päivänä tuomion julkaisemisesta virallisessa lehdessä, säädetään lisäksi nimenomaisesti, että tuomioistuin voi määrätä ulosmittauksen peruutettavaksi, jos se on toteutettu velkajärjestelysopimuksen piiriin kuuluvaa velkaa koskevassa yksittäisessä ulosmittausmenettelyssä.

Tuomioistuimen vahvistuksen vaikutukset eivät rajoitu laajentamaan sovittua määräajan vaikutuksia, mikä ylittää periaatteen, jonka mukaan sopimuksen vaikutukset kohdistuvat vain sen osapuoliin. Yleisenä vaikutuksena on suoja peräyttämistä vastaan, mutta vaikutusten laajentaminen erimielisiin velkojiin riippuu hyväksymisprosentista. Näin ollen a) velkojien reaalivaluuteen perustuva suoja ohitetaan ja b) sopimuksen vaikutukset muuttuvat asteittain sen mukaan, millaisella enemmistöllä sopimus on hyväksytty, ja ottaa huomioon, onko saatava tosiasiallisesti katettu reaalivaluudella.

Velkojat, jotka eivät ole allekirjoittaneet velkajärjestelysopimusta mutta joihin sopimuksen vahvistaminen vaikuttaa, säilyttävät oikeutensa suhteessa yhteisvastuullisesti maksuvelvollisiin eli velallisiin tai takaajiin. Nämä eivät voi vedota velkajärjestelysopimuksen hyväksymiseen eivätkä vahvistamisen vaikutuksiin. Sopimuksen allekirjoittaneiden velkojien kohdalla sopimuksen vaikutusten säilyminen takaajien osalta riippuu siitä, mitä niiden kesken on oikeudellisesti sovittu.

Kuka tahansa velkoja, riippumatta siitä, onko hän liittynyt sopimukseen, voi pyytää sopimuksen vahvistaneessa tuomioistuimessa sopimuksen täyttämättä jättämisen toteamista. Pyyntö käsitellään väliintulomenettelyssä, eikä sitä koskevaan ratkaisuun voi hakea muutosta. Kun sopimuksen todetaan jääneen täyttämättä, velkojat voivat vaatia konkurssiin asettamista tai käynnistää yksittäisiä ulosmittauksia.

Jos sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien saatavien reaalivaluudet realisoidaan, velkoja voi tietyin edellytyksin pidättää itselleen näin saadut varat, ellei ole sovittu toisin.

14.2 Velallisen luonnollisen henkilön vapauttaminen maksamattomista veloista

Lailla 25/2015 lisättiin Espanjan konkurssilakiin uusi 178 a §, jossa säädetään "uutena mahdollisuutena" tunnetusta järjestelystä.

Kyseisessä pykälässä poiketaan 178 §:n 2 momentin yleissäännöstä, jonka mukaan velallinen luonnollinen henkilö on vastuussa jäljelle jäävien saatavien maksamisesta, kun konkurssimenettely päätetään selvityksen tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi.

Uuden mahdollisuuden hyödyntämiseksi velallisen on pitänyt toimia vilpittömästi. Tämä edellyttää seuraavaa:

1. Konkurssia ei katsota tahalliseksi.
2. Velallista ei ole tuomittu lainvoimaisessa tuomiossa omaisuusrikoksesta, talousrikoksesta, asiakirjaväärennöksestä, vero- tai sosiaaliturvarikoksesta tai työntekijöiden oikeuksien rikkomisesta konkurssipäätöstä edeltävien kymmenen vuoden aikana.
3. Velanmaksua koskeva tuomioistuimen ulkopuolinen sopimus on tehty tai sellainen on ainakin yritetty tehdä noudattaen 231 §:ssä lueteltuja edellytyksiä.
4. Massavelat ja etuoikeusasemassa olevat konkurssisaatavat on maksettu kokonaisuudessaan, ja lisäksi on maksettu vähintään 25 prosenttia tavallisten konkurssisaatavien määrästä, ellei aiemmin ole yritetty tehdä tuomioistuimen ulkopuolista velanmaksusopimusta.
5. Vaihtoehtoisesti edellisen kohdan kanssa:
 - i) Velallinen suostuu noudattamaan maksusuunnitelmaa.
 - ii) Tuomioistuimen tai pesänhoitajan kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyviä veloitteita ei ole laiminlyöty.
 - iii) Uutta mahdollisuutta ei ole käytetty kymmenen edellisen vuoden aikana.
 - iv) Velallinen ei ole hylännyt pätevyytensä soveltuvaa työtarjousta konkurssipäätöstä edeltävien neljän vuoden aikana.
 - v) Velkojen maksuvapautushakemuksessa hyväksytään nimenomaisesti, että vapautuksen myöntämisestä ilmoitetaan Espanjan konkurssirekisterin erikoisosassa viiden vuoden ajan.

Maksuvapautuksen myöntäminen edellyttää menettelyä, joka käynnistyy velallisen aloitteesta ja johon pesänhoitaja ja velkojat osallistuvat. Velallisen on esitettävä maksusuunnitelma sellaisille veloille, joita maksuvapautus ei koske. Nämä velat on maksettava enintään viiden vuoden kuluessa.

Kun maksusuunnitelman täytäntöönpanolle vahvistettu määräaika on kulunut umpeen eikä maksuvapautusta ole peruutettu, konkurssiasiaa vastaava tuomioistuin antaa konkurssivelallisen pyynnöstä päätöksen, jossa tunnustetaan lopullinen vapauttaminen konkurssissa suorittamatta jääneistä veloista. Tapauksen olosuhteet huomioon otettuaan ja velkojia kuultuaan tuomioistuin voi vapauttaa velallisen maksamattomista veloista lopullisesti, vaikka tämä ei olisi noudattanut maksusuunnitelmaa kokonaisuudessaan, jos velallinen on kuitenkin käyttänyt velkojen maksuun vähintään puolet sellaisista maksuvapautuksen väliaikaista myöntämistä seuraavien viiden vuoden aikana saamista tuloista, joita ei pidetä ulosmittauskelvottomina. Jos velallinen täyttää varattoman kiinnityselallisen suojaamisen edellytykset kotitalouden tulojen ja haavoittuvan perhetilanteen osalta, riittää, että hän on käyttänyt velkojen maksuun vähintään neljäsosan tuloistaan.

Vapautuksen piiriin kuuluvat kaikki tavalliset ja viimesijaiset saatavat, joita ei ole maksettu maksukyvyttömyysmenettelyn päättymispäivänä, lukuun ottamatta julkisoikeudellisia saatavia ja elatussaatavia. Erityisessä etuoikeusasemassa olevan saatavan osalta maksuvapautus koskee sitä osaa saatavasta, jota ei ole voitu kattaa vakuuden realisoinnilla.

Maksuvapautus voidaan peruuttaa minkä tahansa konkurssivelkojan aloitteesta, jos vapautuksen myöntämistä seuraavien viiden vuoden aikana havaitaan velallisen salan tulojaan, omaisuuttaan tai oikeuksiaan.

Peruuttamista voidaan vaatia niin ikään, jos maksusuunnitelman täyttämiseksi vahvistetun määräajan aikana a) ilmenee jokin seikka, joka 3 momentissa säädetyn mukaisesti estäisi vapautuksen maksamattomien velkojen suorittamisesta; b) vapautuksen ulkopuolelle mahdollisesti jääviä velkoja ei ole suoritettu maksusuunnitelman mukaisesti, tai c) velallisen taloudellinen tilanne paranee merkittävästi perinnön, testamenttisaannon tai lahjoituksen, rahapeliin tai uhkapelien ansiosta, niin että velallinen voisi suorittaa kaikki maksamatta olevat velkansa elatusvelvoitteitaan haittaamatta.

Jos tuomioistuin määrää maksuvapautuksen peruuttamisesta, velkojille palautetaan oikeus periä kaikki velkajärjestelyn päättyessä maksamatta olleet saatavansa.

14.3 Maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen

Konkurssimenettelyn päättymisen perusteet on lueteltu uudelleenlaaditun konkurssilain 465 §:ssä. Lähtökohtaisesti maksukyvyttömyysmenettely voi päättyä seuraavista syistä:

- maakunnallinen ylioikeus (Audiencia Provincial) kumoaa konkurssiin asettamista koskevan päätöksen
- sopimus todetaan täytetyksi
- konkurssipesän varat osoitetaan riittämättömäksi massavelkojen maksamiseen
- kaikki tunnustetut saatavat osoitetaan maksetuiksi tai velkojen vaatimukset täytetyiksi muilla keinoin
- kaikki velkojat luopuvat menettelystä yhteisen käsittelyvaiheen päättymisen jälkeen.

Tuomioistuimen on vahvistettava maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen, ja asianosaiset voivat vastustaa päätöstä. Laissa säädetään erityisesti tilanteesta, jossa maksukyvyttömyysmenettely päätetään velallisen omaisuuden riittämättömyyden vuoksi, kun omaisuus ei riitä massavelkojen maksamiseen. Tämä mahdollisuus voidaan tutkia velallisen pyynnöstä, ja tällöin tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja lopettaa menettelyn samalla päätöksellä.

Kun maksukyvyttömyysmenettely julistetaan päättyneeksi, lakkaavat kaikki velallisen valtuuksia koskevat rajoitukset. Laissa on erityissäännöksiä, joiden nojalla velallisena oleva luonnollinen henkilö vapautetaan veloista, joita ei ole suoritettu maksukyvyttömyysmenettelyssä. Maksuvapautusta koskevat vaatimukset vahvistetaan 486 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Vaatimuksena on, että velallinen on toiminut vilpittömässä mielessä ja täyttää tietyt velvoitteet. Velallisen on haettava maksuvapautusta. Asiaan liittyviä väitteitä saavat esittää sekä pesänhoitaja että velkojat. Vapautus voidaan perua tietyissä tapauksissa, kuten silloin, kun velallisen taloudellinen tilanne paranee tai kun velkoja ei noudata maksusuunnitelmaa niiden velkojen osalta, joita maksuvapautus ei kata.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Kun velallisen oikeushenkilön maksukyvyttömyysmenettely päättyy selvityksen jälkeen, oikeushenkilö lakkaa olemasta.

Menettely päättyy sopimuksen täyttämiseen, kun velkojat ovat saaneet saatavansa sopimusmääräysten mukaisesti. Etuoikeusasemassa olevat velkojat, jotka eivät ole liittyneet sopimukseen, voivat jatkaa täytäntöönpanotoimia tai käynnistää ne tietyin edellytyksin.

Velallinen voi lakata olemasta oikeushenkilö sopimuksen täyttämisen aikana rakennemuutosten seurauksena. Tällöin sen velat siirtyvät uudelle tai sulauttavalle yritykselle.

Jos velallinen on luonnollinen henkilö, konkurssimenettelyn päättymisen selvitykseen tai pesän varojen riittämättömyyteen johtaa siihen, että velkojat voivat aloittaa yksittäiset ulosmittaukset velallista vastaan, ellei velallista ole vapautettu maksamattomista veloista 178 a §:n mukaisesti.

15.1 Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen uudelleen

Velallisena olevan luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelyä, joka käynnistyy viiden vuoden kuluessa hänen edellisestä selvitykseen tai konkurssipesän varojen riittämättömyyteen perustuvasta konkurssistaan, pidetään aiemman maksukyvyttömyysmenettelyn uudelleen aloittamisena.

Selvityksen tai varojen riittämättömyyden vuoksi päättyneen maksukyvyttömyysmenettelyn käsitellyt tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn aloittamisesta uudelleen. Menettelyn kulku on sama, ja se koskee ainoastaan myöhemmän omaisuuden ja oikeuksien selvitystä.

Velkojat voivat hakea maksukyvyttömyysmenettelyn uudelleen aloittamista seuraavana vuonna sen jälkeen, kun maksukyvyttömyysmenettelyn lopettamista konkurssipesän varojen riittämättömyyden vuoksi koskeva päätös on annettu. Tarkoituksena on takaisinsaantikanteiden nostaminen. Velkojien on eriteltävä konkreettiset kanteet, jotka on pantava vireille, tai esitettävä kirjallisesti olennaiset tosiseikat, joiden perusteella konkurssi voitaisiin katsoa tahalliseksi, ellei tästä seikasta ole lausuttu päättynyttä maksukyvyttömyysmenettelyä koskevassa tuomiossa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Uudelleenlaaditun konkurssilain 242 §:n mukaan konkurssihakemuksen ja sen käsittelyn aiheuttamat välttämättömät oikeudenkäyntikulut ovat kaikki massavelkoja. Etenkin kaikki saatavat, jotka muodostuvat konkurssihakemuksen ja -pätöksen, turvaamistoimien hyväksymisen, laissa säädettyjen tuomioistuimen ratkaisujen julkaisemisen sekä konkurssivelallisen ja pesänhoitajan menettelyssä ja väliintuloissa (kun väliintulo on lain mukaan pakollista tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaista) avustamisen ja edustamisen osalta välttämättömistä oikeudenkäyntikuluista aina sopimuksen voimaantuloon asti tai muussa tapauksessa maksukyvyttömyysmenettelyn päättymiseen asti, lukuun ottamatta saatavia, jotka liittyvät tuomioistuimen ratkaisuja koskeviin valituksiin, jotka on hylätty kokonaan tai osittain siten, että oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on määrätty nimenomaisesti.

Massavelkaan kuuluvia saatavia ovat saman pykälän 3 momentin mukaan myös velallisen, pesänhoitajan tai hyväksytyjen velkojen avustamisesta ja edustamisesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut, kun tuomioistuin käsittely jatkuu tai pannaan vireille konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaisesti laissa säädettyllä tavalla, lukuun ottamatta säännöksiä, jotka koskevat vaatimuksen peruuttamista, muutoksenhakuoikeudesta luopumista, sovintoratkaisua ja velallisen erillistä puolustusta, tarvittaessa aina laissa säädettyihin enimmäismääriin asti.

Kun maksukyvyttömyysmenettely päätetään konkurssipesän varojen riittämättömyyden vuoksi, oikeudenkäyntikuluja koskevat saatavat maksetaan ennen muita massavelkoja, lukuun ottamatta työntekijöiden saatavia ja elatussaatavia (473 §).

Pesänhoitajan palkkiot ovat massavelkoja. Niiden suuruudesta päättää tuomioistuin lainsäädännössä vahvistetun palkkiotaulukon mukaisesti. Tällä hetkellä voimassa on edelleen 6. syyskuuta 2004 annetulla asetuksella 1860/2004 hyväksytty taulukko. Asetuksen 84 §:ssä on erityissäännöksiä taulukon määrittämisestä ja tehokkuudesta.

Laisa annetaan mahdollisuus nimittää pesänhoitajalle valtuutettuja avustajia, joiden palkkiot maksaa pesänhoitaja.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Peräyttämiskanteista on säädetty uudelleenlaaditun konkurssilain 226 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Kyseisiin pykäliin on tehty useita muutoksia, jotka koskevat lähinnä velkajärjestelysopimusten suojakeinoja.

Konkurssilain 226 §:ään sisältyy takaisinsaantikanteita koskeva oikeudellinen järjestelmä. Se lähtee yleisestä lausekkeesta, jonka mukaan kaikki velallisen toteuttamat toimet ovat peräytettävissä aina, kun niistä aiheutuu vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle riippumatta siitä, onko velallinen toiminut harhauttamistarkoituksessa. Jotta peräyttämisen vaikutuksilla olisi oikeusvarmuus, määritetään konkreettinen määräaika: kaksi vuotta ennen konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä.

A) Peräyttämisen määräaika

Laisa vahvistetaan peräyttämisen määräaika: kaksi vuotta taaksepäin konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antopäivästä.

B) Omaisuusvahingon käsite

Kriittisenä aikana toteutetut velallisen toimet ovat peräytettävissä, jos ne aiheuttavat vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle. Kantajan on osoitettava omaisuusvahinko asianmukaisesti. Espanjan konkurssilaisissa annetaan kuitenkin mahdollisuus nostaa kanne olettamien perusteella, sillä vahinkoa aiheuttavan toimen todistaminen on tavallisesti vaikeaa. Kuten muista lainkohdista käy ilmi, oikeudellinen oletama voi olla kumoamaton (iuris et de iure) tai kumottavissa (iuris tantum). Tällöin a) omaisuusvahingon oletetaan olevan kumoamaton kahdessa tapauksessa: 1) kun kyseessä on vastikkeeton käyttöön antaminen, paitsi jos kyseessä on vapaa käyttö; 2) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet, ja velvoite on eräänntynyt konkurssiin asettamista myöhemmin, paitsi jos velvoitteet on katettu reaalivakuudella; tällöin oletama hyväksytään, ellei toisin todisteta; b) omaisuusvahingon oletetaan olevan kumottavissa kolmessa tapauksessa: 1) kun kyseessä on vastikkeellinen käyttöön antaminen henkilölle, jolla on erityinen suhde konkurssivelkojaan; 2) kun kyseessä on reaalivakuuden asettaminen aiemmille velvoitteille tai aiemmat velvoitteet korvaaville uusille velvoitteille ja 3) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet ja kun velvoitteet on katettu reaalivakuudella ja ne eräänntyvät konkurssiin asettamisen jälkeen.

c) menettely:

oikeus peräyttämiskanteen nostamiseen on pesänhoitajalla. Laisa suojellaan kuitenkin velkoja pesänhoitajan laiminlyönneiltä säätämällä velkojille kuuluvasta toissijaisesta oikeudesta. Velkojan on pyydettävä pesänhoitajalta peräyttämiskanteen nostamista kirjallisesti. Jos pesänhoitaja ei nosta kannetta kahden kuukauden kuluessa pyynnöstä, velkojalla on oikeus itse nostaa kanne. Laisa on säännöksiä, joilla pyritään varmistamaan, että pesänhoitajat hoitavat tämän tehtävän tehokkaasti konkurssipesän varojen koskemattomuuden varmistamiseksi. Jos kanne koskee velkajärjestelysopimusta, oikeus nostaa kanne kuuluu yksin pesänhoitajalle eikä toissijaista oikeutta ole.

Velkajärjestelysopimusten suojelemiseksi on olemassa erityissäännöksiä, jotka on lisätty vastikään tehdyillä lainsäädäntömuutoksilla. Ne suojaavat näitä tietyin edellytyksin tehtyjä sopimuksia velkajärjestelyä koskevilta kanteilta (uudelleenlaaditun konkurssilain 604 §).

Päivitetty viimeksi: 28/10/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.